

Setembre cultural | Actualitzat el 17/09/2020 a les 12:55

'Gent normal' i l'amor io-io

Miriam El Mouhadab Carbonell ressenya 'Gent normal' (Periscopi, 2019), de Sally Rooney, considerada un gran fenomen de la literatura anglosaxona | «'Gent normal', pot ser la història escrita de «Con las ganas» de Zahara, «Skinny Love» de Bon Iver o de «La forma d'un sentit» de Mishima»

Gent normal, pot ser la història escrita de «Con las ganas» de Zahara, «Skinny Love» de Bon Iver o de «La forma d'un sentit» de Mishima.

L'amor sempre ha estat un dels grans temes de la creació, qualsevol disciplina capaç de crear una obra artística, des de la fotografia fins a la literatura, passant per la pintura, la música i l'escultura, ha perseguit l'amor, la seva representació, problematitzar-lo, per tal de trobar unes preguntes adequades, unes respostes concretes. És a dir, projectar-lo i representar-lo com sigui per tal d'exterioritzar allò que se sent i moltes vegades no s'acaba d'entendre, perquè l'amor és benzina o motor? sigui l'amor que sigui? encara que no ho vulguem. Així doncs, l'amor que conta Sally Rooney persegueix aquest objectiu d'intentar posar mots a allò que se sent, a allò que es viu, però no només aquest, ja que també, a través d'aquest mateix sentiment acaba revelant moltes altres coses. *Gent normal*, pot ser la història escrita de «Con las ganas» de Zahara, «Skinny Love» de Bon Iver o de «La forma d'un sentit» de Mishima, o inevitablement, de totes tres com moltes altres cançons, perquè l'autora irlandesa no ens parla de l'amor romàntic idealitzat de les novel·les de Moccia, sinó de l'amor que actualment vivim, igual que aquestes tres cançons.

Gent Normal (Periscopi, 2019), traducció d'Ernest Riera, explica la història d'en Connell i la Marianne, dos joves criats a Carricklea, a l'oest d'Irlanda, que durant l'època universitària se'n van

a viure a Dublín. Entre ells sorgeix una relació especial plena d'anades i vingudes, d'alts i baixos, a causa d'una mena d'incomunicació crònica fruit de la por i allò que s'espera d'algú, cosa que en certa manera es pot fer pesat, perquè pot semblar previsible i repetitiu. Al principi, la relació d'en Connell i la Marianne parteix de l'estereotip noia rica però solitària i inadaptada s'enamora del noi guapo i popular de l'Institut, però que tanmateix, és pobre. De fet, en Connell s'acaba considerant sempre el seu amic de classe obrera. Tot i així, aquesta condició de classe, que va sent recordada a través de la ironia i l'anècdota al llarg de la història, acaba sent el decorat que provoca certes decisions, però no un element essencial per entendre el seu amor. La qüestió de classe, com també la qüestió temporal ?del Gener 2011 fins al febrer del 2015, el període «post» crisi financera del 2007?, col·loquen les condicions materials: la precarietat de les feines per sobreviure, la impossibilitat de planificar mínimament un futur, perquè segurament no poden fer-se gaire la idea de tenir un futur, un capitalisme voraç que aboca a l'individualisme. Així doncs, tot i que l'amor entre ells dos és presentat com un conflicte també acaba sent la solució, certament, la salvació d'aquest món ferotge i hostil, l'amor com un lloc on arraulir-se i aïllar-se d'un món que cap dels dos el volen.

L'amor fracassa i reviu contínuament per la consciència que allò que se sent és viu i real, ja que té un poder que els aboca l'un a l'altre. El seu amor és com un io-io, va pujant i baixant a través d'un moviment gairebé constant. Aquesta dinàmica els fa créixer i necessitar-se encara que molts cops el silenci ?només aquell que és conseqüència directa dels problemes de comunicació que tenen? faci que no estiguin junts en cos i ànima, conscientment. Tot això, els fa arribar a ser «gent normal» potser, fins i tot, bones persones. En efecte, l'amor s'articula com un artefacte, amb les expectatives i les limitacions, tant culturals com personals, que és molt possible que el lector comparteixi. Aquest és testimoni de tot això, fins i tot, el còmplice mut que permet que s'equivoquin contínuament.

Gent Normal (Periscopi, 2019), traducció d'Ernest Riera, explica la història d'en Connell i la Marianne, dos joves criats a Carriclea, a l'oest d'Irlanda, que durant l'època universitària se'n van a viure a Dublín. Foto: Miriam El Mouhadab Carbonell

Però l'amor no es troba dins d'una vitrina, aliè a qualsevol altre sentiment. El dolor és molt present en la història d'en Connell i la Marianne, com també està dins de la seva pròpia motxilla. El dolor és com una moneda. Entre ells dos, el dolor és un element indestruïble i inalienable de l'amor. Estimar no té per què fer mal, però el dolor d'un acaba traspuant-se en l'altre, inevitablement. Però a l'altra cara, hi ha el dolor, aquell que és violent, projectat a través del patiment, l'ansietat i el maltractament, elements que d'entrada semblen insignificants, però que al final de l'obra van agafar més pes i més rellevància, sobretot en l'adaptació serial del llibre.

En Connell i la Marianne també tracten aquesta idea de «relació convencional» o la por que fa etiquetar una relació pels estereotips que arrossega, per la por sobre el que diran els altres. Sobretot, obren el meló de la qüestió del tenir-se, del pertànyer, de com en Connell acaba tenint la capacitat d'omplir el buit, de tancar tots els forats, perquè la Marianne ho desitja d'una forma inconscient i naïf. Tot això està estretament relacionat amb el desig de submissió que sent la Marianne cap a les seves parelles sexuals i com en Connell li costa gestionar-ho, fins i tot reconèixer que això existeix i no sap fins a quin punt ho ha de voler o no. També sorgeixen altres pors i males creences, com el fet de no merèixer un bon amor, com si no estigués bé estimar-se i cuidar-se i fer-se bé, mútuament.

El llibre no només gira al voltant de l'amor, el dolor o la comunicació, sinó que hi ha altres temes que proporcionen un context que aporta més versemblança, fins i tot, realisme a la seva història. Aquestes temàtiques, per exemple, són la competitivitat acadèmica ?i la pressió que genera?, els discursos buits i ampul·losos en el món acadèmic i, en concret, de la crítica literària, l'ansietat permanent, la fidel companya del jovent, la preocupació per aconseguir una beca?sigui per raons econòmiques o meritocràtiques?, les amistats i com ens condicionen i ens afecten, etc. Totes aquestes altres temàtiques, que algunes acaben desenvolupant subtrames, fan avançar la trama principal i se'ls hi podria dedicar línies i línies, perquè no deixen de ser pous de dubtes i debats i perquè també s'acaba articulant una crítica a la mediocritat.

Aquesta història pot semblar una revelació que tanmateix no suposa una novetat, ens sona, fins i tot pot ser que ens sigui familiar, però mai la ficció l'havia explicat així, amb un estil tan fluid, amb un domini excel·lent del diàleg, amb una descripció del sexe sensual i realista al mateix temps. En aquest llibre potser no trobaràs respostes, però potser sí que trobes una mica de llum i calidesa, de pensar que tu no ets l'únic desgraciat.

«Normal People», el complement perfecte

L'adaptació en format de sèrie de la novel·la de Sally Rooney es troba disponible a la plataforma digital StarzPlay (amb prova gratuïta d'una setmana), amb Paul Mescal com a Connell Waldron ?nominat a millor actor de minisèrie o telefilm pel premi Emmy «Primetime» ? i Daisy Edgar-Jones com a Marianne.

La sèrie és una obra complementària, no substitueix el llibre, sinó que el complementa a través de la imatge, del paisatge, de manera que la història d'en Connell i la Marianne s'expandeix, situant-ne l'horitzó més enllà a través de tot allò que l'espectador ja sap ?perquè ja s'ha llegit el llibre? i d'un paisatge capaç de parlar, de fer dir el que els personatges no pronuncien.

El retrat dels personatges és molt fidel, la còpia exacte. Ara bé, la mirada amb la qual se'ns presenten els protagonistes és diferent que la de la novel·la. Mentre que el llibre pot donar la sensació que la Marianne té més protagonisme i en Connell i els seus fantasmes van agafant pes a mesura que avança la trama, la sèrie sembla que vulgui mostrar a la Marianne des dels ulls tendres, profunds i confusos d'en Connell. Això fa que la Marianne pugui acabar semblant un personatge bíblic a la recerca d'una constant redempció, més que no pas una dona propietària del seu destí, cosa que en alguns moments sembla que es busqui. Tot això fa que en Connell tingui més pes a la sèrie, com també que algunes subtrames de la Marianne tinguin molt més pes en la sèrie que no pas en el llibre, com per exemple l'Erasmus.

L'adaptació en format de sèrie de la novel·la de Sally Rooney es troba disponible a la plataforma digital StarzPlay

Evidentment, com qualsevol adaptació, hi ha canvis en la narració, alguns canvis que potser al lector no satisfan, com per exemple el final o com es forja tota la relació d'en Connell amb la literatura, la poca politització d'en Connell en alguns aspectes o fins i tot com algunes converses canvien d'escenari en pro d'una mena de *locus amoenus*.

En poques paraules, tant el llibre com la sèrie, emplaça al lector/espectador reflexionar sobre l'amor, plantejar-se si aquesta història d'amor simplement és la típica història d'amor adolescent romàntic i tòxic o si és alguna cosa més enllà d'això. Si potser en pro de les cures i la responsabilitat afectiva cal tractar l'amor com si fos un pacient clínic, comunicant les coses molt clares i utilitzant un material esterilitzat prèviament, o bé potser ens cal tornar a repensar l'amor, partint de la premissa que potser no hi ha una raó, ni elements racionals on agafar-se per justificar el que s'estima o el que es rebutja. El que sí que ens queda clar és que comunicar-se ens fa estimar millor.